

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ІСТОРИЧНІ, ПРАВОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ»

Лектор курсу		Гбур Зоряна Володимирівна , доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в GWE		e-mail: z.hbur@duikt.edu.ua сторінка курсу на https://classroom.google.com/mm5uup	
Галузь знань		D Бізнес, адміністрування та право		Рівень вищої освіти		Третій (освітньо-науковий), доктор філософії	
Спеціальність		D4 Публічне управління та адміністрування		Курс / семестр		2 курс / 4 семестр	
Освітня програма		Освітньо-наукова програма «Публічне управління та адміністрування»		Група		ПУАА-21	
Тип дисципліни / шифр		вибіркова / ВК 3 (цикл вибірових компонентів освітньо-наукової програми)		Форма підсумкового контролю		залік	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	4	120	18	—	18	—	84

АНОТАЦІЯ КУРСУ	
Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі	
Освітні компоненти, які передують вивченню	ОК 1 Філософія сучасної науки; ОК 3 Публічне управління в умовах глобалізаційних викликів; ОК 12 Аналіз та формування публічної політики; ОК 7 Англійська мова для наукової комунікації
Освітні компоненти, для яких є базовою	виконання, апробація та підготовка до захисту дисертаційного дослідження; наукова діяльність у сфері європейської інтеграції та адаптації публічного управління до acquis ЄС
Анотація:	Набуття Україною статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу та початок переговорного процесу зумовлюють потребу в глибокому розумінні історії, правової природи та інституційного механізму ЄС фахівцями з публічного управління найвищої кваліфікації. Адаптація національного законодавства й системи публічного управління до acquis ЄС, виконання Угоди про асоціацію та

	реформи, пов'язані з членством, вимагають науково обґрунтованих підходів. Курс розкриває етапи європейської інтеграції, установчі договори та джерела права ЄС, інституційну систему й процеси ухвалення рішень, цінності та принципи Союзу, його ключові політики, безпековий вимір, відносини Україна – ЄС та процес вступу. Здобувачі вчаться використовувати європейський досвід і стандарти врядування в межах власних дисертаційних досліджень.
Мета курсу:	формування у здобувачів ступеня доктора філософії системних знань і дослідницьких компетентностей щодо історичних, правових та інституційних засад Європейського Союзу, здатності науково обґрунтовувати напрями адаптації публічного управління України до стандартів і acquis ЄС.
Завдання курсу:	розкрити історичні етапи та теорії європейської інтеграції; проаналізувати установчі договори та систему джерел права ЄС; з'ясувати повноваження й взаємодію інституцій ЄС та процедури ухвалення рішень; дослідити цінності, принципи та ключові політики ЄС, його безпековий вимір; оцінити стан відносин Україна – ЄС, виконання Угоди про асоціацію та хід процесу вступу; навчити обґрунтовувати пропозиції щодо адаптації публічного управління України до acquis ЄС і застосовувати європейський досвід у дисертаційному дослідженні.

Компетентності відповідно до освітньо-наукової програми	
Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні комплексні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування шляхом проведення самостійних оригінальних наукових досліджень, генерації нових знань, розроблення та впровадження інноваційних управлінських рішень, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із урахуванням викликів воєнного стану, відновлення держави та євроінтеграційного розвитку України.	
Soft-skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)
ЗК 2. Здатність аналізувати філософські світоглядні проблеми, проявляти гнучкість мислення, адаптуючись до суспільних трансформацій сучасності. ЗК 3. Здатність до реалізації комунікативного партнерства в системі наукових відносин державною та іноземною мовами. ЗК 6. Здатність до критичного осмислення теорій та парадигм, що зустрічаються в освітньо-наукових дослідженнях, генерування та реалізації креативних ідей та процесі безперервного розвитку і саморозвитку. ЗК 7. Здатність проводити моніторинг та оцінювання результативності реалізації публічного управління на національному, регіональному та	ФК 5. Здатність комплексно розуміти основні парадигми розвитку публічного управління та адміністрування, а також ініціювати, організовувати та керувати інноваційними проєктами. ФК 9. Здатність застосовувати набуті міждисциплінарні знання у процесі прийняття публічно-управлінських рішень. ФК 10. Здатність адаптувати кращі світові практики публічного управління та адміністрування до потреб сталого розвитку країни та її європейської і євроатлантичної інтеграції.

місцевому рівнях.	
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН 1. Демонструвати глибокі знання сучасних теорій, концепцій та методології наукових досліджень у сфері публічного управління та адміністрування. ПРН 5. Використовувати академічну українську та іноземну мови для представлення результатів досліджень, ведення наукової комунікації та підготовки публікацій. ПРН 7. Аналізувати та оцінювати публічну політику, розробляти обґрунтовані пропозиції щодо її формування та реалізації. ПРН 8. Застосовувати сучасні підходи, методи та інструменти публічного управління в умовах глобалізаційних викликів. ПРН 10. Враховувати безпекові аспекти функціонування системи публічного управління при прийнятті управлінських рішень.	

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ			
Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання / питання до самостійної роботи
Тема 1. Історичні етапи та теорії європейської інтеграції Знати: Передумови та ідеї європейської єдності. Політико-економічний розвиток європейських держав наприкінці XIX – у XX столітті. Етапи інтеграції: від Європейського об'єднання вугілля та сталі до Лісабонського договору. Розширення ЄС. Теорії європейської інтеграції. Вміти: аналізувати етапи та рушійні сили європейської інтеграції, застосовувати теорії інтеграції для пояснення сучасних процесів Формування компетенцій: ЗК 2; ЗК 6; ФК 5 Результати навчання: ПРН 1 Рекомендовані джерела: 1; 14	Лекція 1 (2 год)		Вступна лекція (мета, завдання, система оцінювання), проблемна лекція
	Практичне заняття 1 (2 год)	5 балів	Практичне заняття «Теорії європейської інтеграції»: наукова дискусія
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Неофункціоналізм та міжурядовий підхід; хвилі розширення ЄС
Тема 2. Правові основи Європейського Союзу Знати: Установчі договори ЄС. Систему джерел права ЄС: первинне та вторинне право, регламенти, директиви, рішення. Принципи верховенства та прямої дії права ЄС. Розподіл компетенції між ЄС і державами-членами. Поняття <i>acquis</i> ЄС.	Лекція 2 (2 год)		Тематична лекція, лекція-візуалізація
	Практичне заняття 2 (2 год)	5 балів	Практичне заняття «Джерела права ЄС»: аналіз установчих договорів та актів вторинного права англійською мовою
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Принципи субсидіарності та пропорційності;

Вміти: аналізувати положення установчих договорів, класифікувати правові акти ЄС та визначати їх юридичну силу Формування компетенцій: ЗК 6; ФК 5; ФК 9 Результати навчання: ПРН 1; ПРН 5 Рекомендовані джерела: 1; 2	год)		acquis ЄС і його переговорні кластери
Тема 3. Інституційна система ЄС і процес ухвалення рішень Знати: Європейська рада, Рада ЄС, Європейська комісія, Європейський парламент, Суд ЄС, Європейський центральний банк, Рахункова палата. Звичайна та спеціальні законодавчі процедури. Багаторівневе врядування в ЄС. Вміти: визначати повноваження інституцій ЄС, моделювати процедуру ухвалення рішення та аналізувати багаторівневе врядування Формування компетенцій: ЗК 6; ФК 5; ФК 9 Результати навчання: ПРН 1; ПРН 8 Рекомендовані джерела: 1; 2; 18	Лекція 3 (2 год)		Проблемна лекція, лекція-візуалізація
	Практичне заняття 3 (2 год)	5 балів	Практичне заняття «Ухвалення рішень в ЄС»: рольова симуляція звичайної законодавчої процедури
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Демократичний дефіцит ЄС; роль національних парламентів
Тема 4. Цінності та принципи ЄС: демократія, верховенство права, права людини Знати: Цінності ЄС (ст. 2 ДЕС). Хартію основоположних прав ЄС. Копенгагенські критерії. Роль публічного адміністрування у формуванні демократичного суспільства. Права національних меншин: досвід України та Польщі. Вміти: оцінювати відповідність публічного управління цінностям і критеріям ЄС, аналізувати практики захисту прав меншин Формування компетенцій: ЗК 2; ЗК 6; ФК 9; ФК 10 Результати навчання: ПРН 7; ПРН 8 Рекомендовані джерела: 3; 10; 18	Лекція 4 (2 год)		Тематична лекція, лекція-дискусія
	Практичне заняття 4 (2 год)	5 балів	Практичне заняття «Копенгагенські критерії та фундаментальні цінності ЄС»: аналіз звітів Європейської комісії
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Механізм захисту верховенства права в ЄС; права національних меншин
Тема 5. Політики Європейського Союзу	Лекція 5 (2 год)		Тематична лекція, кейс-метод

Знати: Систему політик ЄС: внутрішній ринок, економічна та соціальна згуртованість, політика зайнятості та навичок, охорона здоров'я, освіта. Вимоги ринку праці ЄС до компетентностей. Європейський досвід реформування охорони здоров'я та освітнього процесу. Вміти: аналізувати секторальні політики ЄС та оцінювати можливості їх застосування в Україні Формування компетенцій: ЗК 6; ФК 9; ФК 10 Результати навчання: ПРН 7; ПРН 8 Рекомендовані джерела: 8; 9; 13	Практичне заняття 5 (2 год)	5 балів	Практичне заняття «Секторальні політики ЄС»: порівняльний аналіз політики ЄС та відповідної політики України
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Європейська опора соціальних прав; політика згуртованості
Тема 6. Безпековий вимір ЄС: спільна зовнішня та безпекова політика Знати: Спільну зовнішню та безпекову політику ЄС, спільну політику безпеки та оборони. Співпрацю ЄС і НАТО. Національну безпеку як основу міжнародної безпеки. Безпекову підтримку України з боку ЄС. Вміти: аналізувати безпекові інструменти ЄС, оцінювати їх значення для України та національної безпеки Формування компетенцій: ЗК 2; ЗК 3; ФК 5; ФК 9 Результати навчання: ПРН 8; ПРН 10 Рекомендовані джерела: 11; 12; 16; 17	Лекція 6 (2 год)		Проблемна лекція, лекція-дискусія
	Практичне заняття 6 (2 год)	5 балів	Практичне заняття «ЄС і НАТО в архітектурі європейської безпеки»: наукова дискусія
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Стратегічний компас ЄС; Європейський фонд миру
Тема 7. Відносини Україна – ЄС: Угода про асоціацію Знати: Етапи відносин України та ЄС. Угоду про асоціацію та поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі. Інституційний механізм асоціації. Співпрацю України з державами – членами ЄС, зокрема з Польщею. Вміти: аналізувати стан виконання Угоди про асоціацію, оцінювати ефективність механізмів співпраці Формування компетенцій: ЗК 3; ЗК 6; ФК 9; ФК 10 Результати навчання: ПРН 5; ПРН 7 Рекомендовані джерела: 4; 15	Лекція 7 (2 год)		Тематична лекція, лекція-візуалізація
	Практичне заняття 7 (2 год)	5 балів	Практичне заняття «Виконання Угоди про асоціацію»: аналіз звітів та офіційних даних англійською мовою
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Поглиблена і всеохоплююча зона вільної торгівлі; секторальна інтеграція
Тема 8. Процес вступу України до ЄС	Лекція 8 (2 год)		Проблемна лекція, лекція-дискусія

Знати: Процедуру вступу (ст. 49 ДЄС). Надання Україні статусу кандидата. Методологію переговорів, кластери та фундаментальні питання. Звіти Європейської комісії щодо України. Інструменти фінансової підтримки (Ukraine Facility). Вміти: аналізувати хід переговорного процесу, оцінювати виконання рекомендацій Європейської комісії Формування компетенцій: ЗК 6; ЗК 7; ФК 5; ФК 9; ФК 10 Результати навчання: ПРН 7; ПРН 8 Рекомендовані джерела: 1; 5–7	Практичне заняття 8 (2 год)	5 балів	Практичне заняття «Звіт Європейської комісії щодо України»: аналіз рекомендацій за кластерами
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Методологія розширення ЄС; умовність фінансової допомоги ЄС
Тема 9. Адаптація публічного управління України до стандартів та acquis ЄС Знати: Принципи публічного адміністрування SIGMA/OECD. Реформу державної служби та публічного управління в контексті вступу. Механізми адаптації законодавства. Інтеграцію європейського досвіду в наукові дослідження. Вміти: обґрунтовувати пропозиції щодо адаптації публічного управління до стандартів ЄС, інтегрувати результати власного дослідження в практику Формування компетенцій: ЗК 6; ЗК 7; ФК 5; ФК 9; ФК 10 Результати навчання: ПРН 7; ПРН 8 Рекомендовані джерела: 6; 7; 9; 17	Лекція 9 (2 год)		Проблемна лекція, лекція-візуалізація
	Практичне заняття 9 (2 год)	5 балів	Практичне заняття: захист ІНДЗ (аналітичних записок) із процедурою peer-assessment
	Самостійна робота (8 год)	2 бали	Принципи публічного адміністрування SIGMA; кластер «Фундаментальні питання»
Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)	Самостійна робота (12 год)	7 балів	Підготовка аналітичної записки (policy brief) щодо адаптації окремого напрямку публічного управління України до стандартів та acquis ЄС, пов'язаного з темою дисертаційного дослідження здобувача: визначити відповідні акти права ЄС та рекомендації Європейської комісії; проаналізувати стан національного законодавства й практики; запропонувати авторські рекомендації та сформулювати елемент наукової новизни. За результатами рекомендовано підготувати тези доповіді на

			наукову конференцію. Захист відбувається на практичному занятті 9 з процедурою peer-assessment
Разом за поточний контроль	18 / 18 / 84 год	70 балів	Практичні заняття – 45 балів; самостійна робота – 18 балів; ІНДЗ – 7 балів

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
– мультимедійний проєктор; – комп’ютерний клас або гаджети з доступом до мережі Інтернет для виконання практичних завдань і самодіагностики; – активований обліковий запис університетської пошти, доступ до Google Classroom (Google Workspace for Education).			
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
Нормативно-правові акти та міжнародні документи 1. Consolidated version of the Treaty on European Union. Official Journal of the European Union. С 202. 07.06.2016. Р. 13–46. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12016M/TXT (дата звернення: 01.09.2026). 2. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union. Official Journal of the European Union. С 202. 07.06.2016. Р. 47–199. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12016E/TXT (дата звернення: 01.09.2026). 3. Charter of Fundamental Rights of the European Union. Official Journal of the European Union. С 202. 07.06.2016. Р. 389–405. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12016P/TXT (дата звернення: 01.09.2026). 4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : ратифіковано Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 01.09.2026). 5. European Council meeting (23 and 24 June 2022) – Conclusions. EUCO 24/22. Brussels, 2022. URL: https://www.consilium.europa.eu (дата звернення: 01.09.2026). 6. European Commission. Ukraine 2024 Report : Commission Staff Working Document SWD(2024) 699 final. Brussels, 30.10.2024. URL: https://enlargement.ec.europa.eu (дата звернення: 01.09.2026). 7. Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility. Official Journal of the European Union. L series. 2024/792. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj (дата звернення: 01.09.2026). Наукова та навчальна література 8. Гбур З. В. Європейський досвід реформування системи охорони здоров’я. Scientific achievements of modern society : Proceedings of the 1st International scientific and practical conference (Liverpool, September 11–13, 2019). Liverpool : Cognum Publishing House, 2019. С. 77–86. 9. Гбур З. В. Навички, які відповідають поточним і майбутнім вимогам ринку праці ЄС. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2024. Вип.			

44. С. 293–300.

10. Гбур З. В. Особливості діяльності національних меншин в Україні та Польщі. Multidimensionality of Ukrainian-Polish cooperation: genesis, particularities and prospects : scientific monograph / eds. Т. Astramovich-Leik, Ya. Turchyn, O. Horbach. Riga : Baltija Publishing, 2022. Р. 54–71.
11. Гбур З. В. Роль НАТО в безпеці Європи. Трансформація системи публічного управління в умовах воєнного часу : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (3 черв. 2022 р.) / за заг. ред. О. І. Пархоменко-Куцевіл. Переяслав, 2022. С. 53–58.
12. Гбур З. В. Роль НАТО як оборонного союзу в безпеці Європи. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 9–10. С. 84–91.
13. Гбур З. В. [Матеріали стажування]. Innovative methods for the organization of educational process for medical students in Ukraine and EU countries : Scientific and pedagogic internship proceedings (August 3 – September 11, 2020). Włocławek : Baltija Publishing, 2020. Р. 24–28.
14. Гбур З. В., Гбур Е. М. Велика Британія наприкінці XIX – на початку XX століття: політико-економічний аспект. Scientific achievements of modern society : Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference (Liverpool, November 6–8, 2019). Liverpool : Cognum Publishing House, 2019. Р. 184–189.
15. Гбур З. В., Кошова С. П. Партнерство України та Польщі в освоєнні та використанні космічного простору. Чорноморські наукові студії : матеріали VIII Всеукр. мультидисциплінарної конф. (м. Одеса, 24 черв. 2022 р.). Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2022. С. 35–38.
16. Гбур З. В., Палагусинець Р. В. National security is the basis for ensuring international security. Публічна безпека. 2024. № 2(2).
17. Гбур З. Національна безпека – основа забезпечення міжнародної безпеки. Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Івано-Франківськ, 30 трав. 2025 р.) / за наук. ред. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського. Т. 2. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2025.
18. Карапетян О. А., Гбур З. В. Роль публічного адміністрування в формуванні демократичного суспільства держави. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 16. С. 77–85. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.16.77

Інформаційні ресурси

- Офіційний портал Європейського Союзу: <https://european-union.europa.eu>
- EUR-Lex – доступ до права ЄС: <https://eur-lex.europa.eu>
- Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції: <https://eu-ua.kmu.gov.ua>
- Представництво ЄС в Україні: <https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine>
- SIGMA/OECD – The Principles of Public Administration: <https://www.sigmaweb.org>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- курс передбачає роботу в колективі; середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов’язкове відвідування лекцій і практичних занять, самостійну роботу та виконання ІНДЗ; про відсутність на занятті з поважної причини здобувач повідомляє викладача особисто або через старосту;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; роботи, подані з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою;

- якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час захисту ІНДЗ застосовується процедура peer-assessment (опонування та оцінювання іншими здобувачами), остаточну оцінку виставляє викладач;
- під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація); у разі виявлення порушення робота оцінюється в 0 балів і має бути виконана повторно; використання інструментів генеративного штучного інтелекту допускається лише в межах, визначених викладачем, із зазначенням факту їх використання;
- письмові запитання до викладача надсилаються на університетську або вказану в силабусі електронну пошту;
- здобувач має право на зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, за окремими темами за погодженням з викладачем і гарантом освітньої програми за наявності підтвердних документів;
- здобувач, не згодний з оцінюванням, може оскаржити оцінку в порядку, встановленому в Університеті; наприкінці курсу здобувачам пропонується анонімне анкетування щодо якості викладання.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання всіх практичних занять, самостійних завдань та індивідуального науково-дослідного завдання, які передбачені структурою освітньої компоненти «Європейський Союз: історичні, правові та інституційні основи». Якщо здобувача не допущено до складання заліку як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Здобувач має право на два перескладання; повторне перескладання може приймати комісія, оцінка якої є остаточною.

Оцінювання здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою: поточний контроль – до 70 балів (практичні заняття – 45, самостійна робота – 18, ІНДЗ – 7), підсумковий контроль (залік) – до 30 балів.

Для отримання додаткових балів здобувач повинен надати копію публікації чи письмове повідомлення видавця про прийняття публікації до друку, тематика якої відповідає змісту дисципліни. Участь та перемога у фахових змаганнях, олімпіадах мають бути підтверджені сертифікатом або листом організаторів. Максимальна кількість додаткових балів, що можуть бути зараховані за дисципліну, – 10 балів.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Виконання практичних робіт (9 × 5 балів)	45 балів
	Самостійна робота (9 × 2 бали)	18 балів
	Індивідуальне науково-дослідне завдання (з процедурою peer-assessment)	7 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ <i>залік</i>	Метою заліку є контроль сформованості теоретичних знань, дослідницьких і аналітичних навичок та фахових компетентностей, визначених освітньою компонентою. Залік проходить у формі підсумкової контрольної роботи, що містить теоретичні питання та аналітичне (ситуаційне) завдання, пов'язане з тематикою дисертаційного дослідження здобувача.	30 балів

Разом	100 балів
--------------	------------------

Додаткова оцінка	
Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій за тематикою освітньої компоненти:	
- тези доповіді на фаховій конференції	3 бали
- стаття у фаховому виданні	5 балів
- стаття в іноземному рецензованому виданні	10 балів
- участь у фахових олімпіадах, конкурсах, проєктах	10 балів
Максимальна кількість додаткових балів, які можуть бути зараховані здобувачу освіти, – 10 балів.	

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ			
Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка / <i>запис у відомості</i>
90-100	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних завданнях, аналізувати та співставляти дані на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні концепції та технології, що вивчаються в межах дисципліни. Під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись у дискусії, відстоювати власну позицію.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищують його вміння використовувати знання, набуті при вивченні інших дисциплін і самостійному поглибленому вивченні питань	Відмінно (А) / зараховано
82-89	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, робить на його основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні концепції та технології, що вивчаються в межах дисципліни. Під час практичних занять та виконання індивідуальних	Достатній Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з	Добре (В) / зараховано

	завдань дає вичерпні пояснення прийнятих рішень.	прикладми, що розглянуті при вивченні дисципліни	
75-81	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати їх при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях / рішеннях не є системними.	Достатній Конкретний рівень за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення	Добре (C) / зараховано
67-74	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно (D) / зараховано
60-66	Здобувач має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Виконання практичних та індивідуальних завдань значно формалізоване: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно (E) / зараховано
35-59	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних занять в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісне розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутнє.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) / не зараховано <i>В залікову книжку не представляється</i>
0-34	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до складання іспиту.	Незадовільний Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням (F) / не зараховано <i>В залікову книжку не представляється</i>

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу, повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.